

Zdravotní gramotnost

Vláda ČR svým usnesením ze dne 18.11.2017 schválila Strategický rámec rozvoje péče o zdraví v České republice do roku 2030 (dále jen Zdraví 2030). Jedná se o koncepční materiál s mezirezortním přesahem, který udává směr rozvoje péče o zdraví občanů ČR. Základním zastřešujícím cílem pro oblast zdravotnictví je „Zdraví všech skupin obyvatelstva se zlepšuje“. Je potřebné klást větší důraz na ochranu a udržení zdraví, posilovat účast občanů a jejich odpovědnost za vlastní zdraví a cíleně zlepšovat jejich zdravotní gramotnost. Jedním ze tří hlavních specifických cílů Zdraví 2030 je reforma zdravotní péče, která zahrnuje primární a sekundární prevenci nemocí, zvyšování zdravotní gramotnosti o odpovědnosti občanů za vlastní zdraví. Zdravotní gramotnost je souhrn dovedností a znalostí, které nás vedou ke zlepšení našeho zdraví, k porozumění a orientaci ve zdravotnickém systému, co nám tento systém nabízí, dokázat si vyhledat správnou informaci, vyhodnotit ji a umět se podle toho zachovat. Vede k odpovědnosti za vlastní zdraví. V ČR je úroveň zdravotní gramotnosti nedostatečná, zaostává za průměrem evropských zemí, a v populaci mají stále výrazný vliv rizikové faktory a pro zdraví rizikové vzorce chování (obezita, expozice návykovým látkám, nesprávné stravovací návyky, nedostatečná fyzická aktivita atd.).

V ČR vznikl Ústav pro zdravotní gramotnost, z.ú., který je neziskovou organizací zřízenou podle § 402 zák.č. 89/2012 Sb. občanského zákoníku. Účelem ústavu je podpora zvyšování a rozvoje zdravotní gramotnosti obyvatel České republiky. Ústav připravuje strategické dokumenty týkající se rozvoje zdravotní gramotnosti a také realizuje:

- výzkumy týkající se zdravotní gramotnosti v různých populačních skupinách
- organizuje odborné konference, semináře a školení zaměřené na podporu zdravotní gramotnosti
- spolupracuje s orgány státní správy, odbornými institucemi, neziskovými organizacemi a příslušnými mezinárodními organizacemi.

Více o výzkumu zdravotní gramotnosti ve vybraných zemích Evropské unie lze najít v Evropské studii zdravotní gramotnosti, která vyšla jako publikace WHO. Publikaci najdete na stránkách Státního zdravotního ústavu v Praze (www.szuz.cz), v záložce publikace. Jako příloha je zde uvedeno sdělení Zdravotní gramotnost v ČR. Další zajímavé informace o zdravotní gramotnosti lze nalézt na webových stránkách Státního zdravotního ústavu a Ústavu pro zdravotní gramotnost (www.uzg.cz).